

HABE

IRAKURMENA

Jarraian Jon Sudupe saiakera egilearen artikulua duzu.

Arretaz irakurri, eta:

Laburtu irakurritakoa, aldagai nagusiak adieraziz: zer esaten duen nork, zertarako, norentzat... (50-70 hitzetan).

Probaren iraupena: **50 minutu**.

Jarduera honetan, azterketariak erakutsi behar du testua ulertu duela.

Ebaluazio-irizpideak

Irakurmenaren proba ebaluatzerakoan, kontuan izango da a) zer neurritan egin duen azterketariak agindu zaiona eta b) zuzen eta egoki egin duen. Guztira 20 puntu izango dira eta gainditzeko 10 puntu lortu behar dira.

Identitate-krisia

Identitate nazionalari buruzko eztabaida proposatu zuen Nicolas Sarkozyren Gobernuak 2009an: *Zer da frantsesa izatea?* Asmo horrek kontrako erreakzio ugari sortu zuen, eta Gobernuak atzera egin behar izan zuen. Bi jarrera bateraezin ageri ziren aurrez aurre: Errepublikaren betiko balioak goresten zituztenak mutur batean, eta menderatutako identitateen aldekoak beste muturrean. Zatiketa handiegia.

Identitateari buruzko galdera ez da apeta kontua. Filosofia betidanik arduratu da norbere izaeraren auziaz. Gizaseme edo emakume, homosexual edo heterosexual, europar edo afrikar, zuri edo beltzaran, kristau edo musulman jaio gaitzke. Ezaugarri horiek guztiak gure nahimenetik kanpo daude eta ezin ditugu alde batera utzi. Naturak, historiak, gizarteak eta inguruak markatzen gaituzte.

Aniztasunaren gaiak mesfidantza izugarria sortu izan du beti Frantzian. Frantses jakobinismoak arrisku hilgarritzat jo izan du multikulturalismoa (2004ko lege batek debekatu egin zuen fular islamikoaren erabilera eskolan). Diferentzia kulturalen defentsak arriskuan jartzen ote ditu, bada, printzipio errepublikanoak?

Identitateari buruzko kezkek, hortaz, oso bizirik jarraitzen du Frantzian. Horren erakusgarri da Alain Finkielkraut filosofoaren azken liburua: *Zorigaiztoko identitatea*. Arrakasta izugarria izan du. Egia esan, lehenago ere polemika bizia eragin izan dute

HABE

haren liburuek. *Pentsamenduaren porrota* izenekoak, batez ere. Haren jarraipentzat har daiteke oraingo saiakera eztabaidagarri hau. Erlatibismo kulturala gaitzetsi zuen orduan, immigrazioa madarikatu du oraingoan. Hori dela eta, «erreakzionario berritzat» jo dute askok.

Finkielkraut 68ko *maiazkumea* da, baina laster urrundu zen mugimendu haren pentsaeratik. Laizismoaren, hezkuntzaren, *jendetasunaren* eta, oro har, kultura frantsesaren gainbehera deitoratzen du. Frantses (eta europar) identitatea desegiten ari dela dio. Islamaren arriskuaz ohartarazi gaitu. Katastrofe baten aurrean omen gaude.

Finkielkraut ez da frantziar peto-petoa (*français de souche*), judu poloniarren semea baita. Hala ere, Europar Batasunaren kontra eta nazio-identitate frantsesaren alde dago erabat. Nazio-identitate bakarra goratzen kultur diferentzien apologia egitera pasatu omen gara. Immigrazioak frantses-izaera arriskuan jarri duelakoan dago. Horrek esplikatu luke Le Penen Fronte Nazionalaren gorakada.

Egun, gero eta etnia zein kultura gehiago biltzen dituzte Estatuak. Giza talde ezberdinek kemenez babesten dituzte euren kultur identitate bereziak. Nola integratu hain hiritar askotarikoak herritartasun bakar batean? Habermas alemaniarra galderari erantzuten saiatu da: Konstituzioan oinarritzen den kultura politiko komuna da irtenbidea. Identitate diferentziazatitutako gizarteak berreraikitze bitarteko bat.

Posible al da identitate komun bat? Nazioz gaindiko kultura konstituzional europarra proposatzen du Habermasek. Ideia berri batean konkretatzen da hori: kultura politiko komuna da hiritarrak batzen dituen, eta «abertzaletasun konstituzionalean» islatzen da. Pentsalari alemaniarra identitate postradizionalaren alde ageri da, argiro. Finkielkrautek, jakina, ez du hori sinesten.

Europa batua eraikitzeak ez du bereizitasun nazionalak zapuztea esan nahi, europar eremu komunaren —ekonomiko nahiz kulturalaren— barruan nazioz gaineko sistema politiko bat ezartzea baizik. Europa nazioz gaindiko horrek ez lituzke egungo nazioak eta desberdintasun kulturalak suntsitu edo ezabatuko. Horregatik, «kosmopolitismo kulturantzunaz» mintzo da Thomas McCarthy pentsalaria: kultura politiko bakarra, kultura nazional askotarikoak. Aurrerantzean, baliteke aniztasuna izatea unibertsalismoaren itxura berria.

Jon Sodupe
Berria, 2015-01-09
(moldatua)